

BELEIDSPLAN OPENBARE VERLICHTING 2013 – 2017

BIJLAGE 4 TOELICHTING HOE TE VERLICHTEN BINNEN DE BEBOUWDE KOM EN BUITEN DE BEBOUWDE KOM

INHOUDSOPGAVE

1 HOE TE VERLICHTEN BINNEN EN BUITEN DE BEBOUWDE KOM	3
1.1 Toelichting hoe te verlichten binnen de bebouwde kom	3
1.2 Toelichting hoe te verlichten buiten de bebouwde kom	7

1 Hoe te verlichten binnen en buiten de bebouwde kom

In het beleidsplan Openbare verlichting 2004 staat omschreven hoe de diverse wegen, straten, winkel- en uitgaansgebieden, parkeerterreinen, bedrijfsterreinen en fiets- en voetpaden worden verlicht. De tekst hiervan is hieronder cursief weergegeven.

De afgelopen jaren is veel verlichting binnen de bebouwde kom gerenoveerd. Daarbij zijn de oranjegekleurde SOX lampen grotendeels vervangen door wit gekleurde PL-lampen en Led-lampen.

Indien er nieuw beleid wordt voorgesteld dan wordt dit nieuwe beleid omkaderd aangegeven.

1.1 Toelichting hoe te verlichten binnen de bebouwde kom

De wegen binnen de bebouwde kom kunnen worden onderscheiden in de volgende wegen:

- *Gebiedsontsluitingswegen type A en B (70 resp. 50 km/u)*
- *Erftoegangswegen 30 km/u*

De erftoegangswegen kunnen verder als volgt verdeeld worden:

- *woonstraten*
- *winkel- en uitgaansgebieden*
- *parkeerterreinen*
- *bedrijfsterreinen*
- *fiets- en voetpaden*

Hoe gebiedsontsluitingswegen type A/B binnen de bebouwde kom te verlichten

Op de gebiedsontsluitingswegen binnen de bebouwde kom heeft het verkeer een relatief hoge snelheid gecombineerd met doorgaans een hoge intensiteit. De functie van deze categorie is het ontsluiten van kernen op het hoofdwegennet. Dit wegtype vormt de overgang tussen erftoegangswegen binnen de bebouwde kom en de gebiedsontsluitingswegen buiten de bebouwde kom.

Van het type A is dat de Den Hulst in Nieuwleusen en van het type B zijn dat in Dalfsen de Vechtdijk, Rondweg en Koesteeg en in Lemelerveld de Weerdhuisweg, Posthoornweg, Ambachtsweg en Parallelweg.

Gezien de verkeersfunctie worden deze wegen met SON(T)-lampen verlicht (geleidingsverlichting). Indien fietspaden niet voldoende worden mee verlicht door de verlichting van de hoofdweg, bijvoorbeeld vanwege aanwezigheid van bomen of struiken, zal het fietspad apart verlicht worden met PL-verlichting (oriëntatieverlichting in combinatie met de sociale veiligheid).

Beleidsplan 2013:

In plaats van toepassing van SON en PL lampen worden langs de gebiedsontsluitingswegen bij vervanging ook armaturen met Led lampen worden toegepast.

Hoe erftoegangswegen binnen de bebouwde kom te verlichten

Erftoegangswegen ontsluiten erven en bieden een veilige ruimte voor de verblijfsfuncties waarbij het afwikkelen van verkeer een ondergeschikte rol speelt. De weg kenmerkt zich door lage snelheden, geen doorgaand verkeer en verschillende verkeerssoorten (30 km/uur wegen).

In de gemeente Dalfsen zijn dat alle hierboven niet genoemde overige wegen binnen de bebouwde kom.

Een uitzondering op bovenstaande vormen de Burgemeester Backxlaan in Nieuwleusen en de Leemculeweg (Noord) in Dalfsen. Op deze wegen is het snelheidsregiem voorlopig vastgesteld op 50 km/uur. Tot zolang dit regiem wordt gehandhaafd blijven deze wegen ingericht conform een gebiedsontsluitingsweg.

De straat, het trottoir en eventueel het fietspad moeten voldoende verlicht zijn. Het aspect sociale veiligheid is hier van groot belang. Obstakels en oneffenheden moeten tijdig opgemerkt worden en de verlichting moet het mogelijk maken om personen tijdig te herkennen. Mede uit oogpunt van sfeer dient hier gekozen te worden voor witte verlichting.

Beleidsplan 2013:

De snelheid op de Burgemeester Backxlaan te Nieuwleusen is vastgesteld op deels 50 km/uur en deels 30 km/uur. De snelheid op de Leemculeweg (noord) is vastgesteld op 50 km/uur.

Hoe winkel- en uitgaansgebieden en straten met een nostalgisch karakter te verlichten

In de winkel- en uitgaansgebieden, met name in de centra, staan de sociale veiligheid en sfeer centraal. Ook straatjes met een nostalgisch uiterlijk is de sfeer, naast de sociale veiligheid, bepalend.

Juist deze straten of structurelementen kunnen bepalend zijn voor de sfeer en leefbaarheid van een plaats. Daarom is het wenselijk dat bepaalde straten of structurelementen ingericht kunnen worden met hen eigen karakteristiek lijn en moeten kunnen afwijken van de standaard materialen.

Beleidsplan 2013:

Het betreft hier de toepassing van bijzondere (en daardoor ook duurdere) masten en armaturen. De zogenoemde specials. Deze masten en armaturen zijn toegepast in de volgende gebieden: Centrum Dalfsen (119 masten + 228 armaturen), Centrum Nieuwleusen Zuid (91 masten + 93 armaturen), Centrum Nieuwleusen Noord (87 masten + 87 armaturen), Kroonplein Lemelerveld (23 masten en 30 armaturen), Centrum Hoonhorst (10 masten en 10 armaturen).

Hoe parkeerterreinen binnen de bebouwde kom te verlichten

Hier onderscheidt men parkeerterreinen in woonwijken en vrij liggende grote parkeerterreinen. Het is duidelijk dat het sociale veiligheidsaspect een grotere mate van belang wordt toegekend dan het aspect verkeersveiligheid. Kleurherkenning speelt een grote rol.

Voor parkeerterreinen in woonwijken heeft wit licht de voorkeur. Voor de grotere en vrij liggende parkeerterreinen zal doorgaans SON-T verlichting worden toegepast.

Beleidsplan 2013:

In plaats van toepassing van SON lampen worden op de parkeerplaatsen bij vervanging ook armaturen met Led lampen worden toegepast.

Hoe bedrijfsterreinen te verlichten

De verkeersintensiteit is, relatief, niet hoog en er zijn fietsers op de weg. Van extra belang is dat manoeuvrerende vrachtauto's en dergelijke altijd goed zichtbaar moeten zijn; het veiligheidsaspect. Verder moet de ruimten rond bedrijven redelijk zichtbaar zijn i.v.m. inbraakpreventie, ook al is dit in eerste plaats de zorg van de bedrijven zelf.

Op kleinschalige bedrijfsterreinen zal doorgaans PLL-verlichting worden toegepast. Op grootschalige bedrijfsterreinen zal doorgaans SOX-verlichting worden toegepast.

Beleidsplan 2013:

In plaats van toepassing van SOX lampen worden op de bedrijfsterreinen bij vervanging ook armaturen met Led lampen worden toegepast.

Hoe fiets- en voetpaden binnen de bebouwde kom te verlichten

Fiets- en voetpaden kunnen worden onderscheiden in paden die direct aan de weg grenzen en paden die gescheiden zijn van de weg ofwel vrij liggende fiets- en voetpaden.

Alleen de hoofdroutes, zoals die zijn aangegeven in het Gemeentelijk Verkeers en Vervoers Plan, komen in aanmerking om te worden verlicht. Indien deze langs de rijbaan liggen worden ze voldoende mee verlicht door de verlichting t.b.v. deze wegen. Mocht dit niet het geval zijn, b.v. door het groen of doordat het vrijliggende paden zijn, kan gekozen worden uit onderstaande tabel. Net als bij paden buiten de bebouwde kom, geldt dat paden met een overwegend recreatieve functie niet worden verlicht.

Beleidsplan 2013:

Geen wijzigingen hoe fiets- en voetpaden binnen de bebouwde kom te verlichten.

Hoe semi-openbare ruimten binnen de bebouwde kom te verlichten

Naast bovenstaande zijn er nog ruimten die niet in het concept "Duurzaam Veilig" of NPR 13201-1 / NSvV aanbevelingen voorkomen. Het verlichten van deze ruimten gebeurt vaak in het kader van sociale veiligheid.

De achterpaden in de gemeente Dalfsen zijn vaak in het bezit van woningbouwverenigingen. Het is daarom geen zaak van de gemeente. Het initiatief om te komen tot het verlichten van een achterpad dient dan ook te komen van de eigenaar zelf. Hij kan zelfstandig de verlichting regelen.

In de gemeente Dalfsen is er voor gekozen om parken niet te verlichten. Parken dienen ter recreatie. Meestal zijn er voor het doorgaande verkeer alternatieve routes. Het beleid dient er daarom op gericht te zijn om parken niet te gaan verlichten. Uitzonderingen kunnen gemaakt worden voor fiets / voetpaden met een duidelijke functioneel karakter.

Beleidsplan 2013:

Geen wijzigingen hoe de semi-openbare ruimte binnen de bebouwde kom te verlichten.

Hoe bijzondere gebouwen en objecten binnen de bebouwde kom te verlichten

Het aanlichten van monumentale panden en of monumenten en kunstobjecten is een middel om sfeer en leefbaarheid te verhogen. Door het juist en gedoseerd aanlichten wordt het verlichtingsniveau van de omgeving ondersteunt en heeft het een positief effect op de sociale veiligheid. In principe komen hier monumentale gebouwen, kunstobjecten of een individuele boom hier voor in aanmerking.

In Dalfsen zijn de Grote Kerk en de Westermolen aangelicht. Mogelijk wordt in de toekomst het aantal panden of objecten dat wordt aangelicht, uitgebreid.

Bij de realisatie van een meer decoratief georiënteerde verlichtingsinstallatie zal de ter plaatse vereiste functionele verlichtingskwaliteit uitgangspunt blijven.

De sfeer wordt in belangrijke mate beïnvloed door de gekozen lichtsoort en de mate waarin de omgeving wordt 'mee verlicht'. Bij lage verlichtingsniveaus wordt 'warm-wit'-licht (kleurnummer 830) als aangener ervaren dan 'koel-wit' licht (kleurnummer 840).

Bij het verlichten van de weg kan rekening gehouden worden met de aanwezige bebouwing, de eventuele groenvoorzieningen, de straatnaamborden en huisnummers in die zin dat deze 'mee' verlicht worden. Bij het verlichten van de omgeving moet de instraling in woningen en het verblinden van weggebruikers tot een minimum worden beperkt.

Beleidsplan 2013:

Geen wijzigingen hoe de bijzondere gebouwen en objecten te verlichten.

1.2 Toelichting hoe te verlichten buiten de bebouwde kom

De cursief geschreven tekst is overgenomen uit het beleidsplan Openbare verlichting 2004.

De wegen buiten de bebouwde kom kunnen worden onderscheiden in:

- *stroomwegen*
- *gebiedsontsluitingswegen type A en B - 80 km/u*
- *erftoegangswegen – 60 km/u*
- *fietspaden*

Hoe stroomwegen buiten de bebouwde kom te verlichten

Dit zijn de autosnelwegen en autowegen. Dit type weg is bedoeld voor een continue, ongestoorde verkeersafwikkeling met een relatief hoge snelheid en meestal in beheer van Rijkswaterstaat of de Provincie en valt daarmee buiten dit beleidsplan. Voorbeelden hiervan zijn de N35 (Rijksweg), de N340 en N348 (Provinciewegen).

Beleidsplan 2013:

Geen wijzigingen hoe stroomwegen buiten de bebouwde kom te verlichten.

Hoe gebiedsontsluitingswegen - 80 km/u buiten de bebouwde kom te verlichten

Gebiedsontsluitingswegen ontsluiten en verbinden de grotere kernen en streken binnen de regio en leiden het verkeer naar stroomwegen. Door de hoge snelheden van het verkeer liggen langs deze wegen vaak parallelwegen (type A) of vrijliggende fietspaden (type B).

In de gemeente Dalfsen zijn gebiedsontsluitingswegen: Poppenallee, Rechterensedijk, Dalmsholterweg, Weerduisweg, Koesteeg, Dedemsweg, Westeinde, Jagtclusterallee en de Dommelerdijk.

De Poppenallee (N757), Westeinde (N758) en Rollocate, Den Hulst (N377) zijn provinciale wegen, echter de verlichting ter plaatse is in het beheer van de gemeente. Daarmee vallen deze binnen het kader van dit beleidsplan.

Vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid worden in principe alleen de potentiële conflictsituaties zoals kruispunten, rotondes, snelheidsremmende obstakels en eventuele bochten buiten de bebouwde kom verlicht. Daarbij vindt vooral afstemming plaats op de lokale verkeersveiligheid situatie.

De verkeersveiligheid staat weliswaar centraal bij wegen buiten de bebouwde kom, maar sociale veiligheid speelt ter plaatse van aanwezige woonbebouwing ook een rol. Voor de wegen buiten de bebouwde kom wordt alleen ter plaatse van woningclusters het aanbrengen van nieuwe verlichting in overweging genomen. Woningclusters zijn te definiëren als een aantal woningen die zijn omsloten door streeknaamborden of als er minimaal 5 woningen staan binnen een afstand van 100 meter.

Beleidsplan 2013:

Geen wijzigingen hoe gebiedsontsluitingswegen buiten de bebouwde kom te verlichten.

Hoe erftoegangswegen - 60 km/u buiten de bebouwde kom te verlichten

Erftoegangswegen buiten de bebouwde kom zijn wegen die in principe weinig verkeer bevatten. Deze wegen zijn in eerste instantie bedoeld om woningen en bedrijven te ontsluiten. Deze categorie biedt een veilige ruimte waarbij het verkeer zich kenmerkt door relatief een lage snelheid (maximaal 60 km/uur).

Uitgangspunt bij dit type weg is dat in principe geen verlichting wordt geplaatst. Alleen in bepaalde omstandigheden is dat wenselijk, bijvoorbeeld nabij snelheidsremmende maatregelen, een bochtig tracé, kruispunt van wegen, etc. (de z.g. oriënterende verlichting). Na een globale verkenning zijn er zeker nog ongeveer 100 plaatsen waar oriënterende verlichting kan worden geplaatst in het buitengebied. Ophoging van het budget voor uitbreiding is aan te bevelen.

Beleidsplan 2013:

In de afgelopen jaren is op enkele locaties verlichting bij geplaatst. De kosten hiervan zijn ten laste gebracht van de jaarbegroting.

Hoe fietspaden buiten de bebouwde kom te verlichten

Fietspaden kunnen worden onderscheiden in paden die direct aan de weg grenzen en paden die gescheiden zijn van de weg ofwel vrij liggende fietspaden.

Ook voor fietspaden geldt dat in principe in de buitengebieden deze niet verlicht worden. Slecht verlichte (fiets)paden roepen een schijnveiligheid op. Het is dus beter geen verlichting aan te brengen dan een slechte (oriëntatie) verlichting.

Beleidsplan 2013:

Geen wijzigingen hoe fietspaden buiten de bebouwde kom te verlichten.